

**VILHELMINA
KOMMUN**

VUALTJEREN TJIELTE

Ändring av stadsplan för Vilhelmina tätort Nordöstra delen

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

MBN 2025-70

Upprättad av: AFRY 2025-02-21

Innehållsförteckning

Ändring av stadsplan för Vilhelmina tätort Nordöstra delen.....	1
Inledning.....	3
Undersökning	4
Sammanvägd bedömning	5
Bilaga – Definitioner och checklista	6

Inledning

Enligt bestämmelser i miljöbalken (MB) och plan- och bygglagen (PBL) ska en plan eller ett program som kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP) genomgå en strategisk miljöbedömning, vilken identifierar, beskriver och bedömer vilka miljöeffekter planen eller programmet kan komma att få. Bestämmelser om undantag från miljöbedömning finns i 4 kap 35 § samt 5 kap 7a § PBL samt 6 kap 3 § MB.

För att kommunen ska kunna göra ett ställningstagande om planen eller programmet medför BMP eller inte genomförs en undersökning om BMP som identifierar omständigheterna som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Lagstiftningen, Miljöbedömningsförordningen (2017:966), 6 kap MB samt 7 kap 27 och 28a §§ MB är det som avgör om en detaljplan medför BMP. En avvägning av de sammantagna inverkanfaktorerna samt lokala förutsättningar spelar in i bedömningen.

Bedömd miljöpåverkan (enligt MB 6 kap 7 §) ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en BMP och ska göras tillgängligt för allmänheten. Beslutet om BMP tas i Miljö- och byggnadsnämnden senast i samband med att detaljplanen beslutas om att gå ut på granskning.

Visar undersökningen på att detaljplanen inte bedöms medföra BMP ska ställningstagandet och skälen för bedömningen redovisas i planbeskrivningen. Om det visar sig att planen medför en betydande miljöpåverkan ska den miljöbedömas och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram.

Beskrivning av planärendet

Syftet med ändring av stadsplanen är att upphäva ett utfartsförbud i förmån för att möjliggöra en på- och avstigningsplats om cirka 40 meter för hämtning och lämning för Volgsjö skola.

Ändring av stadsplan sker intill Tingsgatan mellan fastigheterna Folkskolan 6 och Vilhelmina 1:26 inom Vilhelmina tätort. Båda fastigheter är i kommunal ägo.

Översiktskarta, område för upphävande av utfartsförbud markeras ungefärligt med rött.

Planändringen möjliggör inte för någon verksamhet eller åtgärd som enligt lagstiftning kräver framtagande av en strategisk miljöbedömning i samband med detaljplan.

Undersökning

Aspekt	Påverkan; positiv (+), ingen (o), negativ (-)	Beskrivning
Påverkas måluppfyllelse och hållbar utveckling?	o	Ändring överensstämmer med kommunala planer och förhindrar inte att miljömål uppfylls.
Påverkas naturvärden (inkl. biologisk mångfald)?	o	Inga kända naturvärden finns inom eller i närhet av planändringen. Under perioden 2000–2025 har inga rödlistade arter inom eller intill området rapporterats till artportalen.
Påverkas kulturvärden?	o	Området ligger 200 meter från riksintresseområde för kulturmiljövård för kyrkstaden i Vilhelmina tätort [AC 44] samt 350 meter från utpekat byggnadsminne. Tingshuset inom fastigheten Folkskolan 6 är kulturhistoriskt inventerad och finns benämnd i bebyggelseregistret men är inte utpekat som byggnadsminne. Kulturmiljöerna påverkas inte av planändringen.
Påverkas sociala värden?	o	Området ligger centralt men bedöms inte innebära någon påverkan på stadsbild.
Påverkas materiella värden?	+	Ändringsområdet ligger intill Volgsjövägen (E45), utpekat riksintresse för trafik Kommunikation. En förbättring av trafiksituation förväntas, genom ändringen kan framkomligheten i närområdet förbättras. På grund av detta förväntas ingen negativ påverkan på riksintresset.
Finns risker för hälsa och säkerhet, uppstår störningar från omgivningen eller ger planen upphov till störningar?	o	Området ligger inom 150 meter från rekommenderad väg för farligt gods. Föreslagen ändring bedöms inte innebära något behov av skyddsavstånd.
Påverkas omgivande miljö?	+	En förbättring av trafiksituation och trafiksäkerhet förväntas i närområdet. Ändringen möjliggör för en anvisad plats för hämtning och lämning, vilket innebär förändrad trafiksituation, men det bedöms inte öka mängden trafik eller luftföroreningar. Omgivningen är redan påverkad av buller då platsen ligger centralt och intill större väg i Vilhelmina tätort.

Sammanvägd bedömning

Fortsatt utredningsbehov

Inga konsekvenser har identifierats som behöver en fördjupad belysning eller utredning.

Samlade slutsatser

Genomförande av planändringen bedöms inte innebära risk för miljö eller människors hälsa och säkerhet. Eventuella konsekvenser beskrivs i planbeskrivningen.

Bedömning angående betydande miljöpåverkan

Genomförandet av planändringen bedöms inte innebära en betydande miljöpåverkan.

Motiverat ställningstagande

Planändringens genomförande bedöms sammanfattningsvis inte vara av den art och storleksordning som bedöms leda till betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning för ändringen, där konsekvenser identifieras, beskrivs och bedöms behöver därmed inte tas fram. De aspekter som kan leda till inverkan ska dock särskilt behandlas i planbeskrivningen.

Bilaga – Definitioner och checklista

Bilagan innefattar de lagar och frågeställningar som beaktas i de olika delarna för undersökningen om betydande miljöpåverkan.

Beskrivning av planen

Ju mer flexibel en detaljplan är desto större blir utrymmet i efterkommande tillståndsprövning och tvärtom.

- ❖ Vilken eller vilka användningar möjliggör detaljplanen?
- ❖ Vilka typer av verksamheter eller åtgärder möjliggör detaljplanen?
- ❖ Hur kan det som detaljplanen möjliggör lokaliseras inom planområdet? T.ex. hur en bullerkälla ska placeras i förhållande till omgivande bebyggelse.
- ❖ Hur stor byggrätt för de verksamheter eller åtgärder som planen möjliggör medger planen?
- ❖ Vilka driftsförhållanden medger detaljplanen?

Påverkan på andra planer och mål och på hållbar utveckling

Om detaljplanen i hög grad inverkar på en annan plan eller ett annat program kan den indirekt leda till större miljöpåverkan än det som följer av genomförandet av enbart den aktuella planen. Den kan till exempel begränsa möjligheterna att minska miljöeffekter i efterföljande planer.

- ❖ Påverkar detaljplanen genomförandet av andra planer eller program?
- ❖ Om ja, påverkar detaljplanen de miljöeffekter som identifierats i den andra planen eller programmet? På vilket sätt?
- ❖ Stämmer detaljplanen med översiktsplanen?
- ❖ Kommer detaljplanen främja en hållbar utveckling? Hur?
- ❖ Har detaljplanen tagit hänsyn till miljöaspekter? Hur? Begreppet miljöaspekter ska tolkas brett och kan innebära till exempel människors hälsa, biologisk mångfald och kulturmiljö. Med integrering avses att detaljplanen tar hänsyn till miljöaspekter, som till exempel ekosystemtjänster.

Naturvärden – checklista, faktorer att beskriva och värdera utifrån relevans

- Nationalpark enl. 7 kap 2 § MB
- Biosfärsområde
- Natura 2000 enl. 7 kap 27 § MB
- Riksintresse för naturvärden enl. 3 kap 6 § MB

- Naturresevat enl. 7 kap 4 § MB
- Biotopskyddsområde enl. 7 kap 11 MB
- Generellt biotopskydd enl. 7 kap 11 § MB
- Djur- och växtskyddsområde enl. 7 kap 12 §
- Strandskyddsområde enl. 7 kap 13-18 §§ MB
- Stora opåverkade områden enl. 3 kap 2 § MB
- Ekologiskt känsliga områden enl. 3 kap 3 § MB
- Naturvårdsområde enl. 7 kap 4 § MB
- Naturminne enl. 7 kap 10 §
- Naturvårdsavtal enl. 7 kap 3 § JB
- Området finns med i Naturvårdsplan för Kopparbergs län, övrigt område för naturvården
- Områden enl. Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde
- Område enl. Naturvårdsverkets myrskyddsplan
- Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen.
- Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag
- Viktiga spridningssamband mellan förekommande naturtyper
- Värdefulla fågelarter (I Sverige regelbundet förekommande fågelarter (från bilaga 1 i Fågeldirektivet) för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas)
- Värdefulla växt-, djur- eller svamparter (Lista över arter i habitatdirektivets bilaga 2 som förekommer i Sverige: Arter & naturtyper i Habitatdirektivet – Bevarandestatus i Sverige)
- Fridlysta växt-, djur- eller svamparter
- Naturvärden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet
- Naturvärden kända av länsstyrelsen
- Hotade arter – Artdataportalen

Kulturvärden – checklista, faktorer att beskriva och värdera utifrån relevans

- Världsarv
- Riksintresse kulturmiljövården enl. 3 kap 6 § MB
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (forn- eller kulturlämningar) enligt 2 kap KML
- Statliga byggnadsminnen enligt 3 kap KML
- Kyrkliga kulturminnen enligt 4 kap KML
- Kulturresevat enligt 7 kap 9 § MB
- Landskapsbildsskyddsområde
- Biologiskt kulturarv
- Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse (landskapsbild)
- Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer
- Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader
- Immateriella företeelser (t.ex. Ortsnamn eller berättelser som är knutna till platser)
- Kulturvärden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet

Sociala värden – checklista, faktorer att beskriva och värdera utifrån relevans

- Riksintresse enligt 4 kap 2 § MB
- Riksintresse för friluftslivet enl. 3 kap 6 § MB

- Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) enl. 2 kap 7 § PBL
- Platser för lek, motion och annan utevistelse, enl. 2 kap 7 § PBL, t.ex. skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, vandringsled, jakt, fiske, orientering, skolskog, skogsmulle, scoutverksamhet, klättring eller badplatser
- Planerad, tillräckligt stor friyta för som är lämplig för lek och annan utevistelse
- Besöksmål
- Mötesplatser i den offentliga miljön
- Sociala värden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet
- Landskapsbild och stadsbild

Materiella värden – checklista, faktorer att beskriva och värdera utifrån relevans

- Naturresurser: Skog för skogsbruk enl. 3 kap 4 § MB
- Fiske, vilt och odling
- Riksintresse för rennäring enl. 3 kap. 5 § MB
- Riksintresse för fyndigheter av ämne eller mineral enl. 3 kap 7 § MB
- Övriga mineraler, bergarter, eller jordarter eller övriga geologiska resurser, t.ex. naturgrus
- Vattenskyddsområde enl. 7 kap 21-22 §§ MB
- Övriga färskvatten, t.ex. grusås eller ytvattenuttag
- Jordbruksmark enl. 3 kap 4 § MB ▪ Åkermark
- Ängs- och betesmark

Övriga materiella värden: Riksintresse för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering enl. 3 kap 8 § MB

Anläggning för rekreation, idrott, friluftsliv eller turism

Anläggning för energiförsörjning, t.ex. elnät, transformator- och kopplingsstationer, ledningsnät för fjärrvärme, drivmedelsstation

Anläggning för hälso- och sjukvård

Anläggning för IT eller telefoni

Anläggning för VA eller dagvatten, t.ex. reningsverk, vattenverk, pumpstation, ledningsnät

Anläggning för renhållning, t.ex. deponi, ÅVC, ÅVS

Anläggning för transport, t.ex. väg, järnväg, resecentrum, flygplats, flygfält, bro, hamn

Risker för människors hälsa eller miljön – checklista, faktorer att beskriva och värdera utifrån relevans

- Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § MB
- Risk för extrema väderhändelser, t.ex. översvämning, ras, skred, torka, värmebölja, lavin
- Risk för olyckor, t.ex. farlig anläggning, transport av farligt gods, brand, trafikolycka

- Risk att verksamhet medför störning för omgivningen, t.ex. buller, vibrationer, utsläpp, ljus, lukt, damm, partiklar, utsläpp till vatten, markföroreningar
- Förekomst av radon, strålning från kraftledning

Miljöpåverkan

Finns miljöproblem inom eller i anslutning till detaljplaneområdet? Hur påverkar detaljplanen miljöproblemen och varför?

Kan detaljplanen innebära att en miljö kvalitetsnorm inte följs?

- Vatten
- Luft
- Buller (avser kommuner med fler än 100 000 invånare)

Hur stora blir miljöeffekterna om detaljplanen genomförs?

Har miljöeffekter som beror på detaljplanen påverkan på andra länder? På vilket sätt?

Är det möjligt att avhjälpa de sannolika, negativa miljöeffekterna?